

Workshop Deaf Studies

Posunkový jazyk

Osvojenie a rozvoj jazyka

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Index

- Úvod
- Teória: *Jazykový rozvoj*
- Video: *Jazyková deprivácia*
- Teória: *Jazyková deprivácia*
- Individuálna práca: *Váš vlastný jazykový profil*
- Zdieľanie skúseností: *Naše jazykové profily*
- Reflexia

Úvod

- Kto ste?
- Icebreaker otázky!
 - Koľko jazykov poznáte alebo hovoríte?
 - Ktorý jazyk by ste sa chceli naučiť a prečo?

Úvod: cieľ

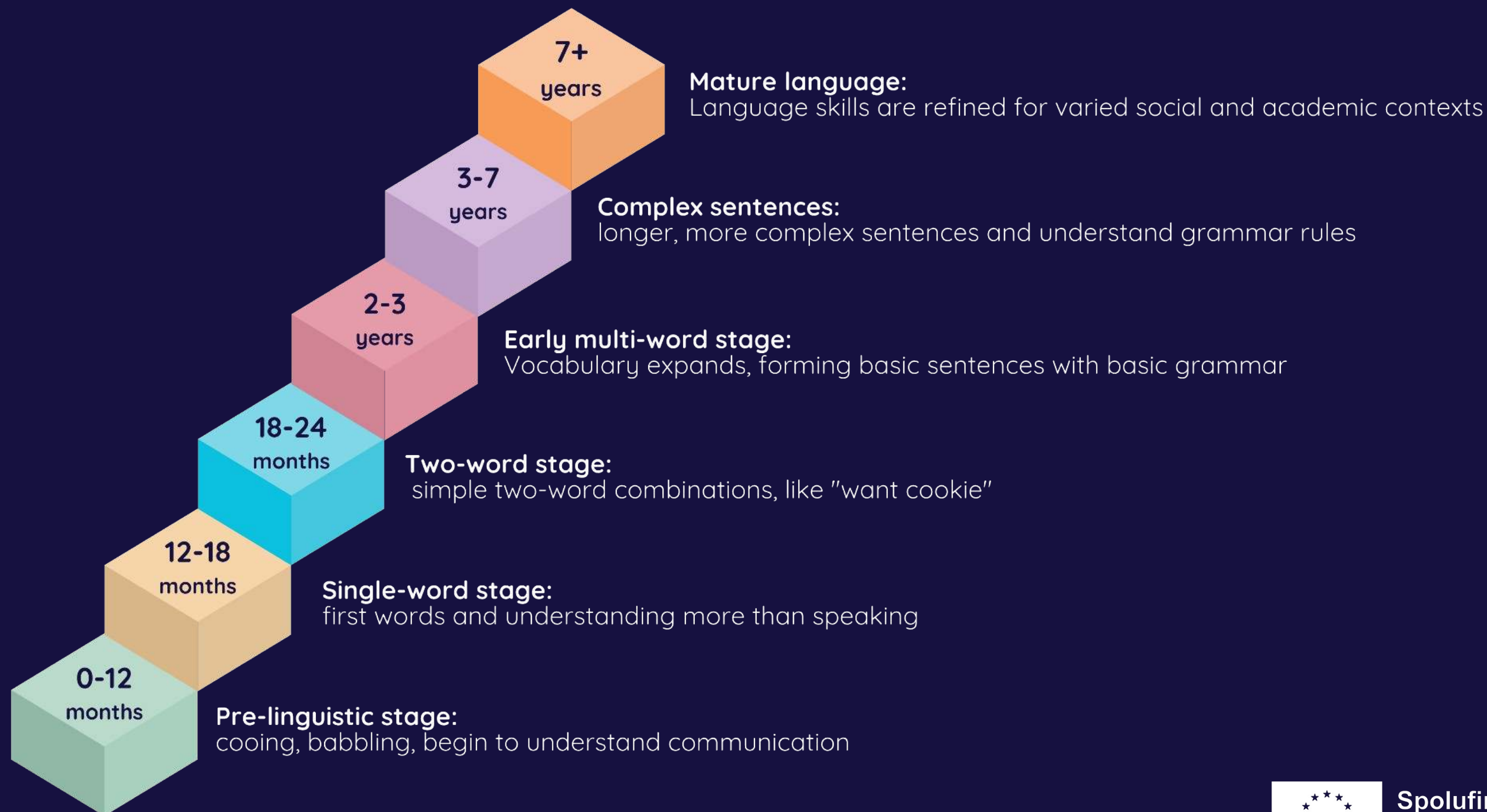
Ponoríme sa do sveta jazykového rozvoja, bilingvizmu a jazykovej deprivácie — aby sme pochopili, prečo je skorý a prístupný jazyk nevyhnutný pre každé dieťa.

Teória: jazykový rozvoj

Čo je jazykový rozvoj a prečo je dôležitý?

Štandardný jazykový rozvoj

Jazykový rozvoj prebieha v šiestich fázach:

Jazykový rozvoj u nepočujúcich detí

Aký je rozdiel u nepočujúcich detí?

Žiadny prístup k hovorenému jazyku prostredníctvom sluchu
→ Posunkový jazyk

Posunkový jazyk -> prirodzený vizuálny jazyk s plnou gramatikou, ktorý aktivuje rovnaké jazykové centrá v mozgu ako hovorený jazyk.

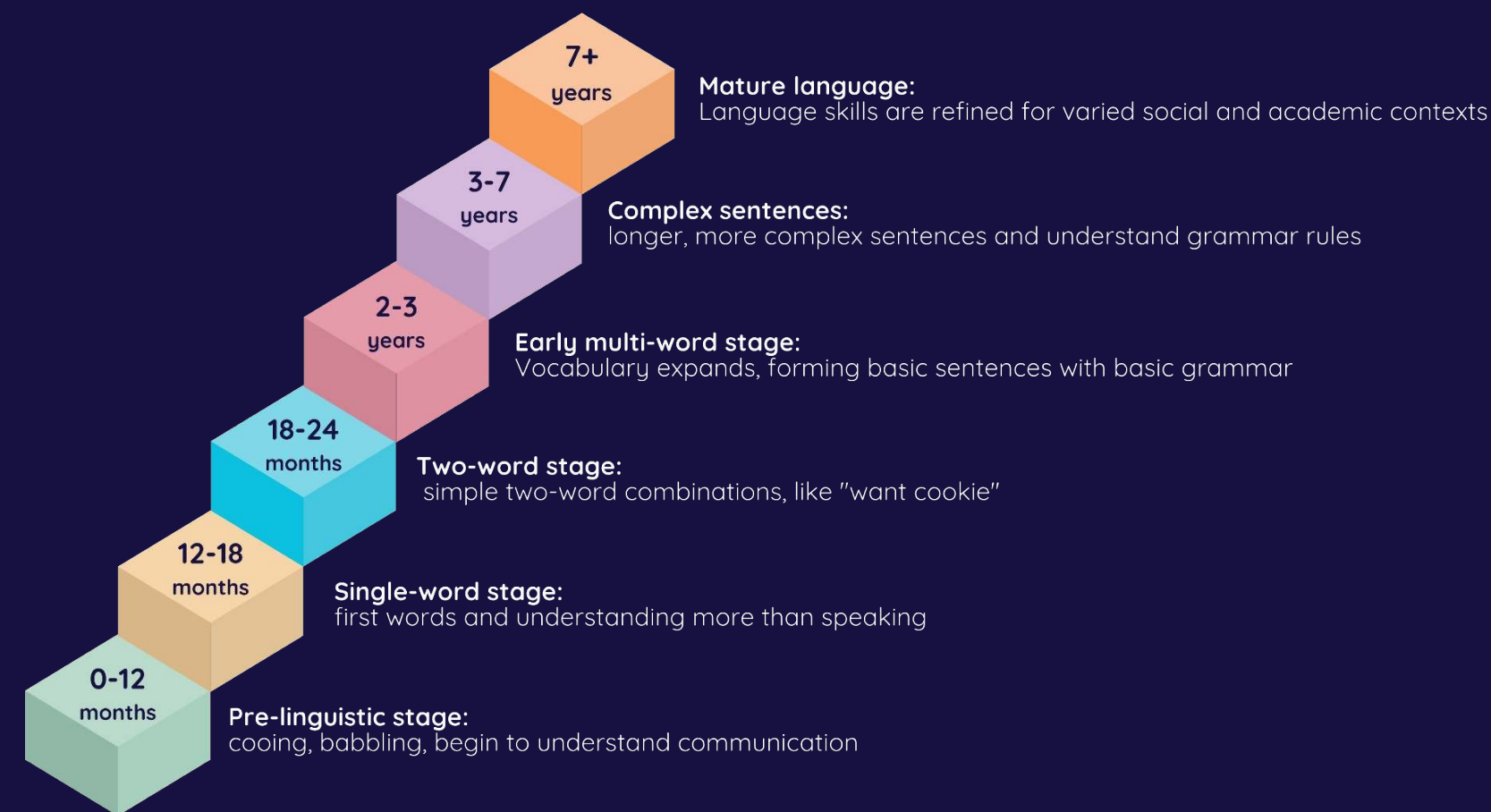
Deti potrebujú **jazyk** — **nie reč** — pre zdravý rozvoj.

Jazykový rozvoj u nepočujúcich detí

Prepojenie s fázami jazykového rozvoja:

- Skorý prístup je nevyhnutný → Jazykové siete v mozgu sa formujú vo veľmi mladom veku.
- Posunkový jazyk môže podporiť každú fázu jazykového rozvoja, ale "**čím skôr, tým lepšie!**"
- Deti sa môžu naučiť **oba** jazyky — posunkový aj písaný/hovorený jazyk.

Diskutujte: Ako možno posunkový jazyk ponúknuť v každej fáze osvojovania jazyka?

Bežné mylné predstavy

„Však sa môžu naučiť odzeranie, nie?“

Odzeranie je obmedzené — vizuálne rozlíšiteľných je len asi 30–40 % zvukov reči.

„Posunkový jazyk spomaľuje rozvoj reči.“

Na to neexistuje žiadny dôkaz. Naopak: vizuálny jazyk podporuje a stimuluje celkový jazykový rozvoj.

„Mali by sa najprv naučiť hovorený jazyk a posunkovať až neskôr.“

Deti sa jazyk nenaučia neskôr — prístup k jazyku potrebujú od samého začiatku.

Bežné mylné predstavy

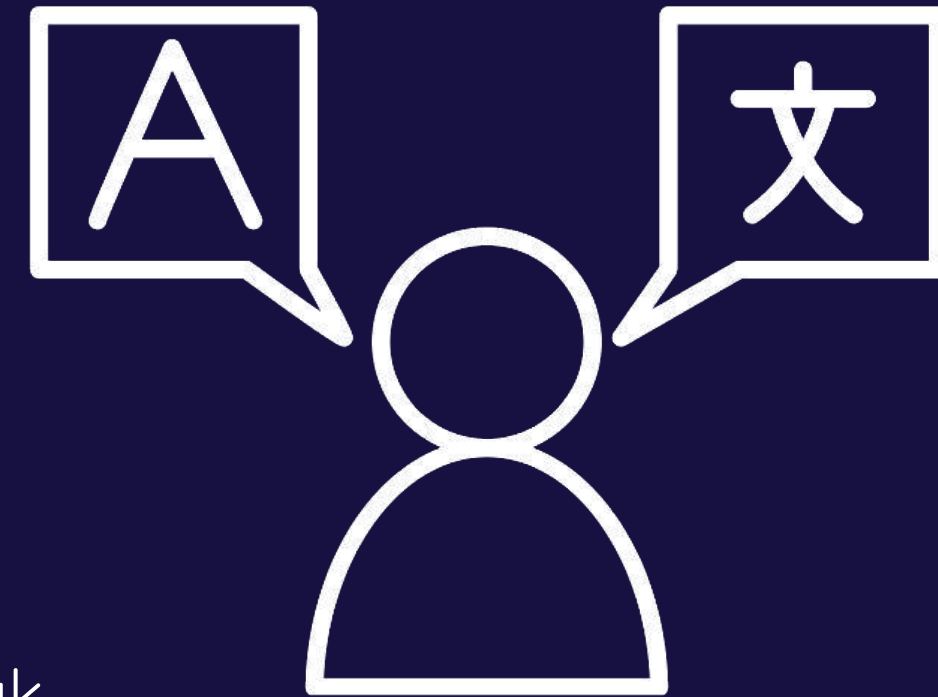
„Ak má dieťa kochleárny implantát, posunkový jazyk nepotrebuje.“

- Kochleárny implantát poskytuje prístup k zvuku, nie k jazyku samotnému.
- Nie je zárukou plného jazykového rozvoja.
- Posunkový jazyk zostáva nevyhnutný — ako základ alebo podpora.
- Bilingvizmus (hovorený a posunkovaný jazyk) je silný a možný.

Bilingvizmus

Čo je bilingvizmus?

- Používanie alebo rozumenie DVOM jazykom
- Multilingvizmus: TRI alebo VIAC jazykov
- Môže zahŕňať posunkový/písaný/hovorený jazyk

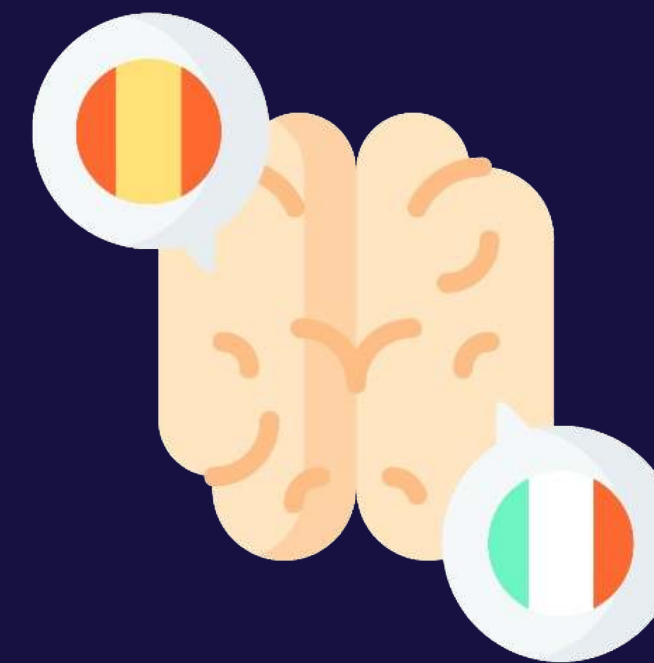
Príklady:

- NGT + písaná/hovorená holandčina
- Písaná/hovorená holandčina + písaná/hovorená angličtina
- NGT + písaná/hovorená arabčina
- NGT + písaná/hovorená holandčina + písaná/hovorená angličtina (multilingvizmus)

Bilingvizmus

Prínosy bilingvizmu (výskum):

- Podporuje plný prístup ku **komunikácii** a **učeniu**
- Silnejšie **jazykové zručnosti** a **pamäť**
- Pomáha rozvíjať **pružné myslenie** (kognitívna flexibilita)
- Uľahčuje **učenie ďalších jazykov** neskôr
- Posilňuje **kultúrnu identitu** a povedomie
- Podporuje lepší **akademický a sociálny úspech**
- Buduje pevný základ pre **vizuálne učenie** (prostredníctvom posunkového jazyka)

Video:

Čo ste videli?

- Čo ste videli vo videu?
- Čo presne sa stalo osobe vo videu?
- Aký to malo vplyv na jej život?
- Prečo si myslíte, že k tejto situácii došlo?
- Myslíte si, že v spoločnosti je o tomto probléme dostatok povedomia?

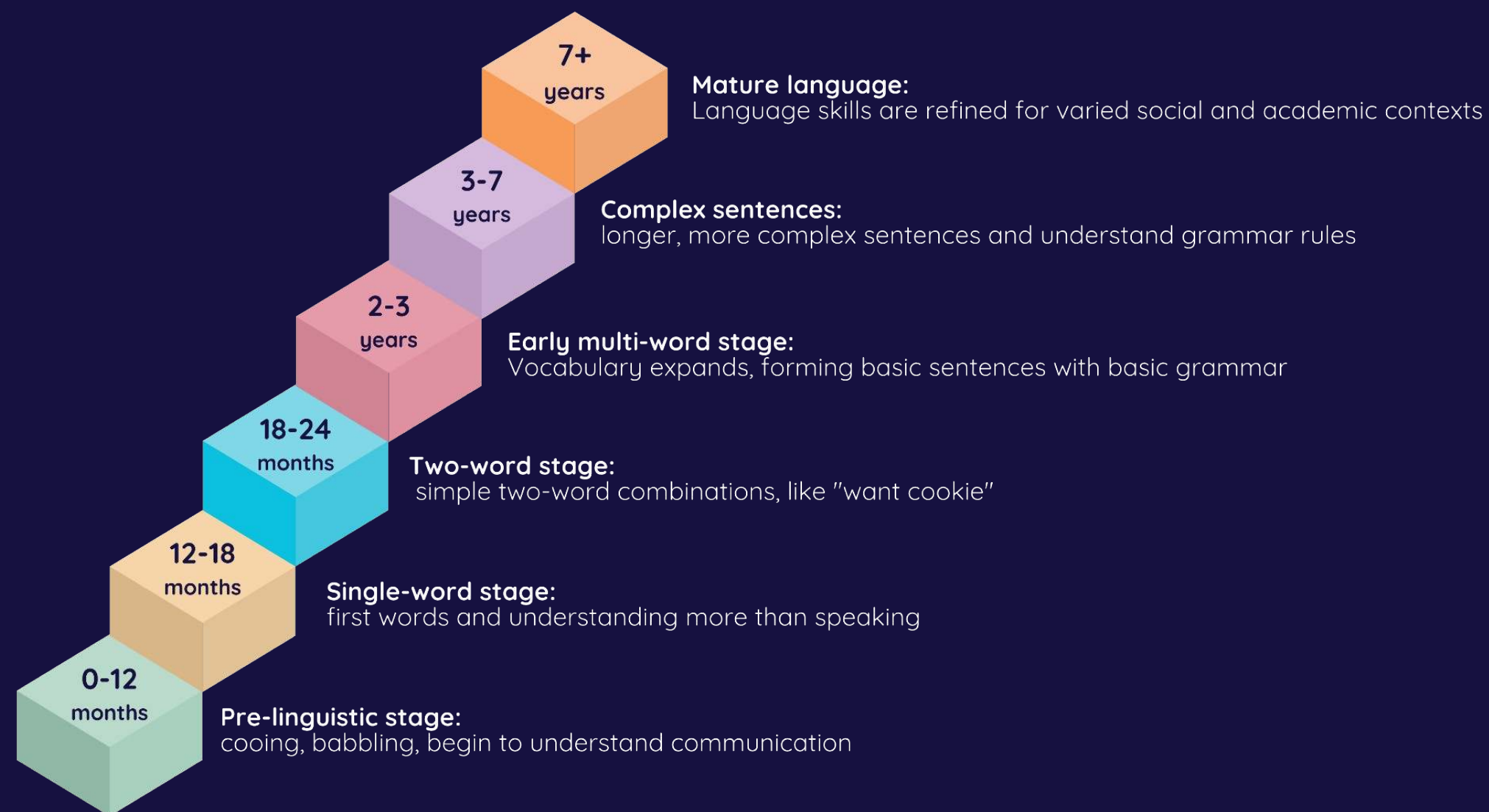
Čo je jazyková deprivácia?

Žiadny prístup k jazyku v kritickej fáze rozvoja
(0–5 rokov)

Dôsledky:

- Kognitívne oneskorenie
- Sociálne a emocionálne ťažkosti
- Ťažkosti so čítaním a písaním
- Riziká pre duševné zdravie

Dopad je doživotný

Fakty

Menej ako 2 % nepočujúcich detí má **skorý** prístup k posunkovému jazyku.

Približne 90 % nepočujúcich detí sa rodí počujúcim rodičom.

Väčšina počujúcich rodičov a rodín posunkový jazyk nepoužíva.
Prečo si myslíte, že je to tak?

Individuálna práca: váš jazykový profil

Otázka / Vysvetlenie	Odpoveď
Jazyk pri narodení / prvý jazyk Ktorým jazykom/-mi ste boli ako bábätko vystavení ako prvým? Zamyslite sa nad domovom alebo rannou starostlivosťou.	
Jazyk rodičov/opatrovateľov Ktorým jazykom/-mi s vami vaši rodičia alebo opatrovatelia komunikujú doma?	
Jazyk v škole Ktorý jazyk/-y sa používajú vo vašom vzdelávaní?	
Jazyk v sociálnom kontakte Ktorý jazyk/-y používate s priateľmi, rodinou alebo online?	
Jazyk, ktorému rozumiete najlepšie V ktorom jazyku/-och najlepšie rozumiete pokynom, vysvetleniam alebo príbehom?	
Jazyk, ktorý preferujete V ktorom jazyku/-och sa cítite pri komunikácii najpríjemnejšie?	
Jazyk používaný pri myslení/snení V ktorom jazyku/-och myslíte, rozprávate sami so sebou alebo snívate?	

Zdieľanie skúseností

Ak chcete, zdieľajte svoj jazykový profil.

Otázky:

- Ktoré jazyky ste si zapísali?
- Ako ste sa cítili, keď ste takto premýšľali o svojom jazykovom zázemí?
- Bolo niečo prekvapivé, keď ste vyplňali svoj profil?

Reflexia

- Čo ste sa naučili?
- Čo vás prekvapilo alebo čo bolo náročné?

Kontakt

<https://deafstudies.eu/>

Deaf Culture, Heritage and Diversity

@deafstudies.eu

TURKOOIS

Innosign

Witaf
Seit 1865 im Dienste der Gehörlosen

ISTITUTO DEI SORDI
DI TORINO